

— Hudo kaznovano opravljanje. V Zagrebu so nedavno pri sodišču prav hudo pristrigli jezik neki upokojeni, 48 let stari uradnik. Obtožena je bila, ker je neko učiteljico naznanila prosvetnemu ministru, češ, da ta učiteljica ni mogla zaupati otrok zaradi razuzdanega življenja, ker kroka in potem z mačkom prihaja v šolo. V prijavi je obtožena ministru tudi pisala, da je bila učiteljica kar do desetih v restavraciji, nato je pa odšla pod roko z nekimi starcem na njezovo stanovanje in pri njem tudi prenočila. Razuzdano učiteljico so baje tudi drugi videli, kako je v vlakih sedela v naročju nekega dedca! Pri sodišču so pa obtoženi pokazali tudi več učiteljic pisanih dopisnic z najbolj umazanimi obdolžitvamj in obtožena je morala priznati, da je ta anonimna pisma ona naročila neke mu svojemu znancu. Pri sodišču se je izkazalo, da je učiteljico obrekoval samo zato, ker učiteljica sedanjosti mož ni maral obtoženke vzeti za ženo. Ko je obtožena izprevidela, da je s poroko učiteljice vse zastoj se je pa maščevala na tako podoben način, da jo je natočevala pri ministru. Obsojena je bila na 5 mesecev zapore in 600 Din globe in na vse advokatske stroške. (Po »Slovenskem Narodu«, št. 251.) — Take lekcije bi bilo potreba pogostokrat tudi pri nas, le žal da se opravljivi in denuncijanti ne podpisujejo.

— Kje naj dobi učitelj primerne razredne telovadne igre za zimo? Navadno je izdal priznani strokovnjak in poznavatelj šolske mladine Lavrenčič Ivan zbirko telovadnih iger in raznoterosti. Vsi so do sedaj z veseljem in odobravanjem pozdravili prepotrebno zbirko, katero mora imeti vsak učitelj kot pripomoček za telovadbo. V knjigi je 500 iger in raznoterosti, katere se lahko uporabljajo tudi v šolskih razredih. Igre so jasne in preste. Naroče se pri avtorju: Lavrenčič Ivan, Maribor, Smetanova 32, cena knjigi je 32 Din.

Osebnne zadeve

— i Prevedeni so 15. 7. 1934. iz pripravniške v IX. skupino učiteljice: Dežman Alojz iz Rajhenana (Koč), Vokač Valerija iz Zvenavelj (MS), Gorjanc Justina iz Apač (Ljut.), Krapš Josip iz Trebija (Šk. L.), Pišec Karel iz Sv. Primoža na Poh. (Drav.).

— i Napredovali so učiteljice v VIII. skupino: Zajc Angela (15. 7. 1934.) iz Ambrusa (Nov. m.).

Učiteljski pravnik

— § Učiteljske stanarine. Na seji podzupanske zveze, za srez Kranj, ki se je vršila dne 12. nov. t. l. je stavil tov. Lapajne med drugimi tudi nastopni predlog.

Učiteljske stanarine, kurivo in veroučne nagrade so breme občinskega gospodarstva, ki ne zadovoljujejo niti učiteljstva samega. To vprašanje je bilo rešeno na lanskem županskem zboru z resolucijo. Ker je učiteljstvo prav tako del občinskega prebivalstva, kakor ostali občani, ga županska zveza ne sme skušati kratkoma odkloniti, pač pa se mora to vprašanje rešiti v sporazumu z učiteljsko organizacijo, ki sama želi, da se tozadavne odločbe in obveznosti prenesejo na državo. Opozorjam samo na to, da učiteljstvo vzgaja bodoče občane in državljane, da je ono aktivno pri volitvah in pri občinskem gospodarstvu, kmetijsko strokovnem pouku, zaradi česar ni umestno, da se napram njemu

podvzema kakršnekoli korake, ki bi ga materialno oškodovali.

— § Uradovanje se naj poenostavi. Za sprejem v državno službo je treba 3 prošnje s 24 prilogami, za upokojevanje navadno še več. itd. Spisi so tako obširni, da jih uradniki nimajo časa natanko pregledati in se lahko zgodijo neljube pomote tudi v popolnoma enostavnih, javnih zadevah. Ako se ne odmeri pravično pokojnina, se mora pritožiti na državni svet; ako se nepravilno potrdi potni ali selitveni račun, mora iskati pomoči pri finančnem ministru, isto je če se nepravilno zaračunajo povišica, itd. Akt se vleče ne le mesece, tudi leta, narase v cel kup, podrejeni uradnik pa trpi škodo.

— § Učitelji — kadrski rok. Pod tem naslovom je objavljen v Roč. katalogu na strani 171—172 odlok ministrstva prosvete ON br. 26.951 z dne 15. maja 1925., v katerem so navodila, kako je bilo postopati do 1. IV. 1931. ob priliki poziva na odslužitev kadsrkega roka in kaj je še danes napraviti, če je pozvaneec odpuščen. Med drugim vsebuje ta odlok tudi določilo, da pripadajo prejemki do dneva, ko stopi učitelj v kadrsko službo. — Ako je bil učitelj pozvan v kadrsko službo 1. novembra je podal ostavko s 31. okt., bil s tem dnevom razrešen in so mu pripadali prejemki do konca oktobra. Ako je bil pozvan drž. uslužbenec v kadrsko službo na dan 10. oktobra je moral biti razrešen drž. službe (sedaj mu prestopa služba) z dnem 9. oktobra. — Po določilih poslednjega odstavka § 135. zakona o civ. uradnikih iz leta 1923. in § 112. ur. zakona iz leta 1931. pripadajo prejemki drž. uslužbencu do konca meseca, v katerem je uslužbenec razrešen. Točno do dneva vstopa v kadrsko službo bi pripadali prejemki le dnevnici, če ni drugače odredeno v pogodbi — dekreto.

Nаша gospodarska organizacija

— g Samopomoč učiteljskih otrok je sprejela na seji dne 26. oktobra 22 novih zavarovancev. Število vseh zavarovancev znaša 261 in je dosegla s tem posmrtnina oz. odpravnina 2610 Din. Učitelji — starši — poslužite se vsi ugodnosti Samopomoči in prijavite v zavarovanje svoje otroke v starosti od 3 do 10 let.

— g Učiteljski obmorski dom v Omišlju. V zadnjih dneh meseca oktobra t. l. je društvena uprava razposlala položnice vsem tovarišem (-icam), ki so se prijavili za člane. Vsi ti še niso nakazali mesečnega obroka à 100 Din. Prosimo vkladno, da ne odlašate z nakazili. Čimprej pričnete nakazovati mesečne obroke, tem prej bo celotni delež vplačan, dom v Omišlju pa zgrajen in vam za letovanje pripravljen. — V teh dneh je uprava poslala na vse sreze dravske banovine (ali članu OD ali predsedniku sreskega, učiteljskega društva) po eno sliko obmorskega doma (sprednje lice) s prošnjo, da ž njo opozori na prvem društvenem zborovanju svoje tovariše (ice) ter jih povabi k vstopu v naše društvo. — Uprava je poslala v teh dneh znanim in priznanim gospodarskim delavcem v našem stanu povabila za priklasitev. — Vse omenjene vkladno prosimo, da store vse, kar bo zgradbo učiteljskega doma ob morju pospešilo in učevertilo. To bo le vam vsem v korist, saj še vedno velja znani pregovor, da je zdravje največje bogastvo.

— g Učiteljski dom v Mariboru. Nadaljnji izkaz prispevka za »Maistrov kamen« (zadnjič pomotoma izostal): Šole: Vuhred 20 Din, Sv. Lovrena n. Dr. p. 20 Din, Sv. Rupert v Sl. gor. 30 Din, Donačka gora 30 Din, Virštanj 20

lji so bili sprejeti tudi v amsterdamski občinski hiši in na poslanstvu.

V nabito polni svečani dvorani največjega hotela Viktorija je zmagala Doležilova pevska družina tako sijajno, kakor še nobena druga. V premostu, ko so razni predstavniki oblastev, učiteljske organizacije in zastopniki amsterdamskih pevskih združenj izrekli dragim gostom čestitke in jim izročali darila, pa je dosegel največ manifestacij prizor, ko so poklonili predstavnik P. S. P. U. prekrasno kristalno vazo amsterdamskemu knjigarnarju Henriu Doyenu, velikemu prijatelju češko-slovaškega naroda in učiteljskega stanu, ki je prevzel pokroviteljstvo nad koncertno turnejo in bo kot tak kril vse stroške te turnee. Za te velike dokaze izredne pozornosti je ob viharnih pozdravih pripel predstavnik republike CSR plemenitemu mecenu, red Bele-ga leva.

Ze ob teh nastopih so postali slovenski pevci osrednji predmet zanimanja vse kulturne Holandske in v takem prisrčnem vzdušju nadaljujejo svojo triumfalno pot. V mestu Alkmaru, kamor so dospeli na dan, ko mi je bilo prišlo v roke zadnje poročilo o njihovi turneji, jih je vzhicena publika pričakovala kljub dežju pred koncertnim domom in je zmagovalem prirejela viharne ovacije še izpod dežnikov.

Nas Jugoslovane pa gotovo zanima tudi to sporočilo, da nišo naši bratje in tovariši v trenutkih velike sreče pozabili na jugoslovanski narod, ki tuguje ob mučniški smrti viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ter so se v ta namen zglasili na jugoslovanskem poslanstvu in so tam izrazili svoje globoko sožalje ob smrti kralja, ki je bil velik prijatelj pevcev in petja in pokrovitelj Jugoslovanskega pevškega saveza.

Z uspehi naših praških tovarišev, ko s pesnimi osvajajo srca vsega sveta in kažejo veliko kulturno delo slovaškega učitelja, se radujemo tudi mi, jugoslovanski učitelji, ter jim izrekamo prisrčne tovariške čestitke.

Jože Zupančič.

Damske plašče

v odličnih kvalitetah in prvovrstnih krojih kupite od

Din 350,- dalje pri **FRAN LUKIČ** STRITARJEVA ULICA Velika izbira!

Din, Pesnica 20 Din, Kotlje 20 Din, Zetale 50 Din, Tezno 70 Din; (na novo): Šmartno v Rož. dol. 16 Din, Središče 90 Din, Razvanje 25 Din, Puconci 40 Din, Sv. Lenart v Slov. gor. 35 Din, Brezno o. Dr. 10 Din. — Iskrena zahvala! — Dosljej je za »Maistrov kamen« darovanih vsega skupaj 262375 Din. Kožuh, blagajnik.

Učiteljska fiskarna

— t Komentar zakona o narodnih školama od 5. decembra 1929 godine sa izmenama i dopunama od 7. jula 1930 godine. Izradili Branišlav J. Todorović, pravni referent Min. prosvete i Adam M. Bogosavljević, sekretar Min. prosvete. Cena broš. 33 Din.

Oba pisca nam garantirata, da je komentar k šolskemu zakonu dovolj avtentična in dovolj jasna razlaga poedinih, morda še nejasnih členov. Dokler ne dobimo k šolskemu zakonu potrebnega poslovnika, nam pomaga k njegovemu pravilnemu tolmačenju edino ta komentar.

Knjižica ne sme manjkati na nobeni mizi šolskega upraviteljstva. Komentar ima na zalogi Knjižarna »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani in njena podružnica v Mariboru.

Podružnica Učiteljske knjigarne v Mariboru

se je preselila v palačo banovinske hranilnice

Mladinska matica

NASIM POVERJENIKOM

Prva številka »Našega roda« je pošla. Število naročnikov je že presešlo 20.000 in še vedno se priklasajo novi. Številko moramo ponatisniti, a do 20. t. m. moramo nujno vedeti za naklado. Zato prosimo cenj. poverjenike, da nam najkasneje do tega dne dopošljejo število dodatnih naročnikov za prvo številko. Skoro vsako leto je prva številka zmanjkala in zapozneli so ostali brez celotnega letnika »Našega roda«. Kar na slepo pa se tudi ne upamo tiskati prevelike naklade, ker bi imeli s tem nepotrebne stroške. Do 20. t. m. zato na delo! Poskušajmo doseči vsaj 22.000 naročnikov!

— mm Pod naslovom Vodilnj slovenski književniki o blagopokojnem kralju je ponatisnilo »Jutro« z dne 30. oktobra Župančičevo pesem iz »Našega roda«, ki je pisana v spomin na žalostne dni po marsejskem atentatu; omenja pa tudi Pregljevo »Naricalko« in prinaša kratak izvleček Gradnikovega »Pisma z onega sveta«. Prav tako je izšla Župančičeva pesem iz Našega roda v ponatisku v »Zvonu«, kjer mu služi kot uvod z nadaljnjo pesem, ki je objavljena v isti številki.

— mm Na prošnje za podrobnejša pojasnila glede nagradnega tekmovanja za redne publikacije prinašamo naslednje informacije: 1. Predpisana tiskovna polja obsega 16 strani formata naših rednih publikacij v velikosti 16½ cm × 12½ cm.

2. Rokopis mora biti pisan samo na eno stran.

3. V predpisanem številu pol je všteti tudi prostor, ki ga zavzemajo ilustracije.

4. Ilustracije — razen za slikarice — prekrbijo lahko Mladinska matica sama.

5. Zmagovalcu pri nagradnem tekmovanju se izplača nagrada, ko podpisne pogodbo in pristane na naše plačilne pogoje.

Druga številka »Našega roda« je v tisku in izide v nekaj dneh. Tudi ta številka je deloma posvečena blagopokojnemu kralju, prinaša dalje poročilo o pogrebni svečanosti v Beogradu in bo imela tudi mnogo tozadevnih slik.

List izide v novi opremi. Nova naslovna stran je prava umetnina slikarja Ravnika in predstavlja žalost Jugoslavije ob težki izgubi. Ta naslovna stran je deloma taka, da se da izrezati in postavljena v okvir bi bila lep okras učilnic in sob.

Tudi drugače je številka prav bogata.

Šolski radio

— r. VIII. teden. V torek 20. novembra bo predaval g. Emil Adamič »O početkih glasbe in njenem razvoju do danes«. Vsebina predavanja je:

Iz raziskavanj življenja divjih ljudstev, ki prebivajo v težko dostopnih gozdovih Afrike in južne Amerike, iz njihovih običajev, njihov glasbe zamoremo sklepati, da so tudi

naši prapredniki nekaj imeli enake navade, gojili enake priproste začetke glasbe. Iz tega glasbenega nagona se je rodila zavedna želja po glasbeni umetnosti. Iz najpraprostejših pesmi so naši predniki prišli do graditve raznih glasbil, proizvajali so glasbo že pri svojih božanskih obredih, pri raznih plesih, seveda še divje, kakor so bili sami. V nji pa je že bil red: določen ritem, določena melodija. Iz priproste glasbe vzhodnih narodov, ciganov, Kitajcev, Japoncev, Indijcev, Arabcev pridemo h glasbi kulturnih ljudstev starega veka, k Egipčanom, Judom, nato k Grkom in Rimljanom, ki so že imeli visoko razvito glasbo. Na teh temeljih je zgrajena glasba srednjega veka, v katerem razdobju se je gojila v prošlosti cerkvena glasba, spočetka eno — nato večaktna. Vsopredno s cerkveno je cvetela tudi svetna glasba, na raznih dvorih, a tudi med narodom. Novi vek je prinesel višek umetne glasbe, spojil instrumentalno glasbo s petjem, ustvaril velike glasbene oblike, dal umetniške velikane, ponese glasbo do poslednjih koč, iznašel čudovite glasbene naprave: gramofon, radio, tonski film itd. Dočim so gojili glasbo nekaj le srečni posamezniki, je postala danes last celokupnega človeštva. Brez nje si danes ne moremo misliti našega življenja. Postala je naš vsakdanji kruh.

V petek 23. novembra bo pokrajinska odadaja »Ljubljansko polje«; izvajajo učenke in učenci višje narodne šole Sv. Peter pri Ljubljani, vodi g. Zor Miroslav.

Razpored:

1. Zemljepisne, zgodovinske in narodopisne zanimivosti Ljubljanskega polja.
2. Pripovedke in pesmi Posavcev.
3. Po poti v Ljubljano (pogovori v dialektu).

V kmetijskem radiu bo v nedeljo 18. novembra ob 16. uri predaval g. inž. Wenko Boris: O perutinarstvu.

V nacionalnih urah bodo zvečer naslednja predavanja:

Nedelja 18. novembra ob 20. uri: Narodna odbrana.
Ponedeljek 19. novembra ob 19.10: Naša narodna prosveta.

Torek 20. novembra ob 19.10: Fran Miklošič (spisal rektor univerze g. Ramovš).
Sreda 21. novembra ob 19.10: Miljutin Bojič.

Četrtek 22. novembra ob 19.30: Naša moderna poezija.

Petek 23. novembra ob 19. uri: Maksimilijan Vrhovec in grob neznanega vojaka.

Sobota 24. novembra ob 19.20: Davorin Jenko in Stepan Mitrov Ljubiša.

Učiteljski pevski zbor JUJ

— pev. Ravnokar minuli pevski tečaj je sijajno uspel. Udeležba je bila polnoštevilna. Pred pevskim tečajem se je vršila komemoracija za blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Razveseljivo je dejstvo, da so se vrnili v zbor nekateri stari člani, kakor tudi, da pristopa k zboru vedno več članov. Celokupno članstvo prosimo, da se točno udeleži tudi prihodnjega tečaja, ki se bo vršil v božičnih počitnicah. Natančen datum sledi. Odbor.

Stanovska organizacija JUJ

Objave izvršnega odbora JUJ

Socialni fond blagopokojnega kralja Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Z ozirom na veliko važnost tega sklada, ki je obenem tudi izraz velike pietete in važna socialna ustanova našega Udruženja, priporočamo in prosimo vsa ona sreska društva, ki v tem oziru še niso storila svoje dolžnosti, da jo store na prvem prihodnjem zboru in pošljejo znesek centrali.

Prispevkj za venec blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Prosimo vsa sreska društva, ki še niso poslala svojega prispevka za venec, da to store čim preje. Prispevek znaša en dinar za vsakega člana. Denar je poslati po čeku, na katerem naj bo označeno »Prilog za venec«. Radi nujnosti ne čakajte na prispevke članov, marveč nakažite iz gotovine.

Nove članske izkaznice. Prispele so in se pošiljajo vsem sekcijam. Vsako sresko društvo naj takoj naroči za svoje člane nove izkaznice, ker so stare prenehale biti veljavne. Cena 2 dinarja. Vsaka izkaznica ima na notranji strani mesto za fotografijo. Fotografijo žigosa na vogalu sresko učiteljsko društvo. Brez fotografije članska izkaznica ne velja.

Jugoslovanski učiteljski koledar 1935 s šolsko administracijo in šematizmom. Izšel bo konec tega koledarskega leta v založbi JUJ. Prosimo vse uprave šol, da ga naroče v prodajni s čekom, ki ga bodo prejeli obenem z naročilnico. Potrebno je, da ima vsak tovarišiča ta koledar. Cena 10 dinarjev.

RAZPIS

Jugoslovanskemu učiteljskemu združenju, Kralja Milutina 66, Beograd, je potreben načrt za izdajo diplom svojim podpornikom in utemeljiteljem in načrt za izdelavo članskih znakov. Pozivajo se umetniki da pošljejo svoje načrte Udruženju do konca novembra tega leta. Za najboljša dela so razpisane tri nagrade: 2000, 1000 in 500 Din. Podrobne informacije na telefon 22.585 Beograd.